

MARX - ENGELS SKOLEN

2

GRUNNSIRKEL i marxismen-leninismen Mao Tsetungs-tenkning

TRINN 2

STUDIEOPPLEGG

MARX - ENGELS - SKOLEN 2

1. opplag
mars 1974
0 — 3000

**GRUNNSIRKEL I
MARXISMEN - LENINISMEN
TRINN 2
STUDIEOPPLEGG**

Forlaget Oktober A/S, Oslo 1974

INNHOOLD

Innledning	s. 3	Møte 5:	
Studiemetoden	s. 3	IMPERIALISMEN	s. 17
Møte 1:		Lenins analyse	s. 17
KLASSESTANDPUNKTET	s. 5	Sovjet er imperialistisk	s. 17
Hovedinnhold	s. 5	EEC, Norge og imperialismen	s. 18
Arbeiderklassens standpunkt, hva er det?	s. 5	Om litteraturen	s. 18
Hvordan studere Manifestet?	s. 6	Spørsmål	s. 19
Tjen folket!	s. 6	Litteratur	s. 19
Spørsmål	s. 7	Møte 6:	
Litteratur	s. 7	ENHETSFRONTEN	s. 20
Møte 2:		Spørsmål	s. 21
MATERIALISMEN	s. 8	Litteratur	s. 21
Hva er materialisme?	s. 8		
Materialismen er revolusjonær	s. 8		
Bruk materialismen i arbeidet	s. 9		
Om litteraturen	s. 10		
Spørsmål	s. 10		
Litteratur	s. 10		
Møte 3:			
DIALEKTIKKEN	s. 11		
Hovedinnhold	s. 11		
Dialektikken	s. 11		
Spørsmål	s. 13		
Litteratur	s. 13		
Møte 4:			
STATEN	s. 14		
Litteratur om staten	s. 14		
Oppportunisme og marxisme	s. 15		
Hva skal vi legge vekt på?	s. 15		
Spørsmål	s. 16		
Litteratur	s. 16		

ISBN 82-7094-066-6

INNLEDNING

Høsten og vinteren -73 blei det gjennomført et kaderkurs i Oslo i marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning. Kurset blei arrangert av Marx-Engels skolen, og det er en bearbeiding av dette som vi presenterer her.

I den nye kommunistiske bevegelsens historie har vi hatt en rekke studiesirkler i den kommunistiske ideologien og politikken. Dette har stort sett dreid seg om mer eller mindre enkle innføringssirkler. Det er vår mening at dette studieopplegget først og fremst skal dekke behovet for skoloring hos dem som allerede har fått en viss innføring i de kommunistiske grunnprinsippene. Dette opplegget skiller seg fra den nåværende innføringssirkelen (som fortsatt kan bestilles) ved at litteraturen i all hovedsak er hentet fra de kommunistiske klassikerne. Det er forholdsvis mer å lese, og spørsmålene er muligens mer krevende.

Dette er ikke sagt for å skremme noen fra å delta. Det er ingen betingelse at en har lest mye, eller har deltatt i ML-bevegelsens arbeid i årevis. Likevel bør en være klar over at sirkelen krever arbeid, men arbeid som ganske sikkert blir rikelig »belønnet».

Opplegget har følgende møter: Klassestandpunktet, materialismen, dialektikken, staten, imperialismen og enhetsfronten. Det er mange viktige emner som ikke er tatt opp i det hele tatt, og det vi har konsentrert oss om kan vi sjølsagt ikke få tatt opp i sin fulle og hele bredde. Av emner som er utelukket vil vel de fleste tenke på politisk økonomi, og den faglige kampen. Marx-Engels skolen har startet arbeidet med å lage egne opplegg for begge disse emnene, og vi håper at disse viktige områdene kan bli dekket om ikke så lang tid.

STUDIEMETODEN

I Oslo hadde vi gode erfaringer med å holde et utdypende foredrag for en stor forsamling som blei delt opp i smågrupper i diskusjonen. Dette er et opplegg som godt kan gjennomføres der hvor en har anledning til å samle flere personer. (Kveldskurs i større byer, tettsteder eller på helgekurs). Denne metoden krever en godt forberedt innleder. Den krever også skikkelige oppsummeringer av gruppediskusjonene for å få motsigelsene fram i lyset, og for å ta vare på forslag til forbedringer og kritikk. De fleste vil vel likevel bruke dette opplegget på samme måte som når

en gjennomfører en studiesirkel. Det er også dette vi har lagt vekt på i dette studieopplegget. Sjøl om opplegget ikke først og fremst er ment for sjølstudier, vil vi oppfordre dem som ikke har anledning til å delta i organisert studievirksomhet til å gå gjennom opplegget på egen hånd. Litteraturen til møtene er innafor sitt område grunnleggende, og spørsmåla kan være en brukbar veiledning.

For alle gjelder det: Trenger dere hjelp eller er usikre på noe i forbindelse med opplegget, så kontakt Marx-Engels skolen (AKP-(m-l)s kontor Oslo, kontortid se Klassekampen.) Vi vil gjerne ha så mange rapporter fra gjennomførte møter som overhodet mulig. Dette kurset er ikke noe endelig fullkomment produkt, all kritikk vil gjøre neste utgave bedre.

Marx-Engels skolen

Møte 1: KLASSESTANDPUNKTET

HOVEDINNHOLD

Til dette møtet studerer vi Det Kommunistiske Manifest av Karl MARX og Friedrich ENGELS og »De tre mest leste artiklene» av MAO Tsetung. Hensikten med dette møtet kan godt konsentreres til å være det å *gi et begrunnet svar på spørsmålet »For hvem?»*. Vi sier at vi står på *arbeiderklassens standpunkt* og at vi ønsker å *tjene folket*. På dette møtet skal vi studere hva dette egentlig vil si, og hvorfor det er slik. Årsaken til at vi tar for oss dette emnet, er at det til enhver tid har vist seg å være et prinsippspørsmål som har veldig stor betydning. Hvis vi til enhver tid holder fast på arbeiderklassens standpunkt, vil vi være i stand til å løse de mest kompliserte spørsmål i klassekampen bare vi anstrenger oss med analysen. Men begynner vi først å vakle på spørsmålet om klassestandpunktet, så hjelper det oss lite å stille opp sjøl de fineste teorier. Historien har vist oss mange eksempler på at dyktige kommunistiske ledere og stolte arbeiderpartier har slått over i en småborgerlig eller rent ut kontrarevolusjonær retning etter at de hadde mistet grepet på klassestandpunktet. For å være konkrete kan vi nevne eksemplet med Lin Piao, tidligere nestformann i Kinas Kommunistiske Parti. Han utrettet utvilsomt mye som var i folkets interesse, men til slutt satte han sin egen maktposisjon over disse interessene og endte som en mislykket reaksjonær kuppemaker.

ARBEIDERKLASSENS STANDPUNKT, HVA ER DET?

»La de herskende klasser skjelve for en kommunistisk revolusjon. Proletarene har ikke annet å tape på den enn sine lenker. De har en verden å vinne.» Slik avslutter Marx og Engels Det Kommunistiske Manifest. Det sier noe om arbeiderklassens standpunkt. Det er dens klasseinteresser som uttrykkes gjennom den kommunistiske ideologien. For å være kommunist må en aller først stille seg på dette standpunktet.

Arbeiderklassens standpunkt springer ut av arbeiderens samfunnsmessige stilling. Om den leser vi i Manifestet. Bortsett fra visse underordna endringer er denne stillinga grunnleggende den samme i dag som da Manifestet ble skrevet.

Ulike grupper i dagens Norge angriper vår oppfatning av

klassestandpunktet. Angrepene kommer fra SF-hold og fra de små »venstre»-grupperingene. Innholdet i dem er i stor grad sammenfallende. De går ut på å si at begrepet »klassestandpunkt» er et idealistisk begrep som »stalinistene» bruker til å forlede medlemmene med. I stedet hevder disse folkene seg å stå på »vitenskapen». »Venstre»-gruppa KAG i Bergen er den gruppa som har forfulgt denne tankegangen langst, og hos dem ser vi derfor angrepene klarest. I korthet går de ut på at et korrekt klassestandpunkt angivelig er uløselig knyttet til en fullstendig forståelse av den vitenskaplige sosialismen og nødvendigheten av den proletariske revolusjon.

HVORDAN STUDERE MANIFESTET?

Manifestet ble skrevet som program for »Kommunistenes Forbund» i 1847. Det inneholder i konsentrert form en del av de viktigste kommunistiske prinsippene. Det var ikke noe mindre enn epokegjørende da Marx og Engels slo fast at »arbeiderklassens frigjøring må være dens eget verk». Tidligere sosialister hadde ment at arbeiderklassen bare kunne vinne fram gjennom å vekke de herskende klassene til fornuft. Sjøl i dag har disse ordene polemisk kraft i arbeiderbevegelsen.

For vårt formål er det særlig avsnittet om borger og proletar som det er viktig å studere. Her framstiller forfatterne proletariatets – arbeiderklassens – særtrekk i forhold til alle andre klasser. Der kan være nyttig under lesninga å tenke etter andre klasser. Der kan være nyttig under lesninga å tenke etter arbeiderklassens stilling i våre dager. Sjøl om mye har blitt annerledes, tror vi du vil finne ut at de fleste av grunntrekkene fortsatt er til stede.

Er du uvant med mye lesing av denne typen litteratur, anbefaler vi at du inntil videre står over forordene. Ikke slik å forstå at de ikke er viktige, for i dem blir det blant annet markert både at forfatterne 25 år seinere godt kunne ha tenkt seg en og annen endring, og at de fortsatt står på alt det viktigste i Manifestet. Den aller viktigste endringa er den de markerer på bakgrunn av erfaringene fra Pariskommunen. I forordet av 1872 blir det understreket at *den* ga beviset for at »arbeiderklassen ikke ganske enkelt kan ta den ferdige statsmaskinen i sin besittelse og sette den i bevegelse for sine egne formål.»

TJEN FOLKET!

Dette »slagordet» er hovedparolen for Folkets Frigjøringshær i Kina. Det uttrykker en serie av kommunistiske prinsipper som ikke bare gjelder i Kina, men i hele verden. I tre små artikler har Mao Tsetung forklart noen av disse prinsippene. Under ulike avsnitt i den berømte Sitatboka finner du flere av dem, i slike

avsnitt som *»Kommunister», »I folkets tjeneste» og »Masselinja».*

Akkurat som Marx går Mao ut fra at *»kommunistene ikke har noen interesser som skiller seg fra hele proletariatets interesser».* Han sier at *»vi kommunister har de bredeste folkemassers høyeste interesser til rettesnor, og vi er overbevist om at vår sak er helt gjennom rettferdig».* Og nettopp derfor må vi også sette alt inn på å tjene folket fullt ut og ikke la personlige eller sjåvinistiske interesser stå i veien. *»Når det så forekommer ideer, synspunkter, meninger og metoder som ikke er i pakt med folkets behov – skulle så vi kommunister nøle med å ta avstand fra dem?» (Mao – Om koalisjonsregjeringen.)*

Akkurat her finner vi et viktig vannskille mellom oss kommunister og opportunistene. Når det oppstår et vanskelig spørsmål hvor borgerskapet lett kommer til med *»folkelig»* demagogi, så vender opportunistene kappen med vinden og legger seg lavt i terrenget. Vi, derimot, stiller spørsmålet *»for hvem?»:* *»Hva er i folkets interesse i denne saka?».* Ved å ta et slikt utgangspunkt kan vi skille mellom sannhet og demagogi og kommer fram til et korrekt standpunkt. Til å begynne med vil nettopp demagogien kunneføre til at vi får flertallet mot oss. Men om vi står fast på det korrekte standpunkt *»uten tanke på ofre»* vil vi etter litt kunne vinne fram med det som egentlig er i folkets interesse. Overdriver vi? Hvis du mener det, så tenk litt over hva som har skjedd med den norske opinionen i spørsmål som FNL, Israel, Kina og kulturrevolusjonen, tids- og arbeidsstudier, USA osv. . osv. . .

SPØRSMÅL:

1. Prøv å bruke Manifestet og *»De tre mest leste»* til å finne ut hva som er feilen ved å bruke vestreopportunistenes syn på klassestandpunktet. Hvordan vil du sjøl definere det å ha et korrekt klassestandpunkt?
2. I artiklene *»Tjen Folket», »Den dumme oldingen» og »Til minne om Norman Bethune»* får vi altså slått fast at kommunister må tjene folkets interesser i sitt eget land og over hele verden. Diskuter hva et slikt prinsipp har for betydning for arbeidet vårt. Hva skal vi si til dem som hevder at *»tjen folket»* er en *»speiderparole»* som dessuten bare kan praktiseres under sosialismen (Baudegruppa i Sverige)? Bruk Maos prinsipp som kritisk målestokk på deres eget og partiets arbeid. Hva med deg sjøl? Tjen folket-parolen er også en hard prøve på ens evne og vilje til å sette de kollektive interessene foran de individuelle.

LITTERATUR

Marx/Engels: Det Kommunistiske Manifest

Mao Tsetung: Tjen Folket, Til minne om Norman Bethune,
Den dumme oldingen som flyttet fjellene.

Møte 2: MATERIALISMEN

Mange av oss som er lei av å høre byråkratenes utredninger eller som fikk knekt lesegleden i kjedelige skoletimer, kan til nød akseptere studier hvis de er »matnyttige». Det er forholdsvis lett å motivere oss for studier hvis vi lærer om momsen eller får diskutere påstanden om at lønnsøkning er årsak til de stigende prisene. Men hvorfor kaste bort tida på å studere filosofi, på å studere materialismen?

HVA ER MATERIALISME?

»Praksis, kunnskap, praksis igjen og kunnskap igjen. Denne formen gjentar seg sjøl i uendelige perioder, og med hver periode stiger innholdet av praksisen og kunnskapen til et høyere nivå. Dette er den dialektisk-materialistiske kunnskapsteorien i sin helhet, og dette er den dialektisk-materialistiske teorien om enheten mellom viten og handling.» Slik avslutter Mao Tsetung sin berømte artikkel *Om praksis*.

Materialismen hevder at materien (naturen, tingene) eksisterer før ideene, tankene. Materialismen hevder at riktig kunnskap derfor bare kan komme av praksis, og at kontrollen på om våre teorier er riktige, bare kan finne sted ved at vi prøver dem i praksis (i klassekampen, produksjonen, ved vitenskapelige eksperimenter). Idealismen hevder derimot at ideene er det sentrale. Ideene oppsto først (I begynnelsen var ordet), som de kristne sier). Idealismen hevder at en kan oppnå den fulle sannhet uavhengig av praksis, f. eks. ved åpenbaringer.

Engels sier følgende: »Spørsmålet om tenkningens forhold til tilværelsen, om åndens forhold til naturen, er det høyeste spørsmål i filosofien Alt etter som filosofene besvarte dette spørsmål slik eller slik, delte de seg i to leirer. De som hevdet at ånden eksisterte før naturen . . . dannet idealismens leir. De andre som så naturen som det opprinnelige, tilhører *materialismens* forskjellige skoler.» (Friedrich Engels, Ludwig Feurbach)

Skillet mellom idealismen og materialismen, og mellom de forskjellige retningene innafor materialismen, blir tatt opp i litteraturen til dette møtet. Samtidig blir det lagt stor vekt på praksisens betydning i den marxistiske kunnskapsteorien.

MATERIALISMEN ER REVOLUSJONÆR

Marx sier: »Det er ikke menneskenes bevissthet som bestemmer

deres tilværelse, men omvendt deres samfunnsmessige tilværelse som bestemmer deres bevissthet.»

Hva blir da igjen av borgernes avvisning av kommunismen fordi menneskene av natur er egoistiske? For det første kan vi slå fast at denne «evige menneskelige» naturen er avhengig av samfunnsforholdene. Under ur-kommunismen tvang produksjonens primitive nivå menneskene til å opptre kollektivt. For det andre peker Marx og Engles på at den kapitalistiske produksjonen blir mer og mer integrert samfunnsmessig, den skaper en stadig større lønnsarbeiderklasse som gjennom praksis i klassekampen forstår sine felles interesser. Og for det tredje har den sosialistiske omvandninga av samfunnet i Sovjet fram til det revisjonistiske kuppet i 50-åra, i Kina og i Albania, vist hvor raskt menneskene omformer seg når samfunnsforholda ligger til rette for det. Av denne grunn er materialismen i sin kjerne revolusjonær. Vi kan si at det er den samfunnsmessige tilværelsen som bestemmer menneskenes bevissthet. De sosialistiske landa har vist at det nytter å forandre bevisstheten raskt. Den som ser svakheten i den menneskelige bevissthet under kapitalismen, «naturen», må hjelpe til med å styrte kapitalismen og gjennomføre sosialismen.

I og med at den marxistiske materialismen (den dialektiske og historiske materialismen) i sin kjerne er revolusjonær, er det derfor ingen tilfeldighet at borgerskapet i alle år hardnakket har angrepet den og dopet menneskenes sinn med idealisme og mekanisk materialisme.

BRUK MATERIALISMEN I ARBEIDET.

Men forståelsen av den marxistiske materialismen er til hjelp for oss også i enhver praktisk og politisk handling vi gjennomfører. Hvor ofte har det ikke vist seg at når vi baserer våre handlinger på gjetninger eller overflatiske vurderinger, så går det galt. Erfaring har lært oss at den eneste holdbare måten å arbeide på er å sette opp målsettinger på bakgrunn av våre tidligere erfaringer og forsøke å sette planene ut i livet. Er vi vegledet av en riktig teori, vil vi oppnå mye om vi legger stor vekt på våre erfaringer.

Eller hva med oss sjøl og vår egen utvikling. Er vi og vil vi automatisk bli revolusjonær? Blir vi ikke påvirket av de samfunnsforholdene vi lever under? Til stadighet blir vi påvirket av det borgerlige samfunn og oppfordret til å forlate arbeiderklassens standpunkt. Mao Tsetung sier i Om motsigelsen: «I partiet forekommer det stadig motsetningsforhold og kamp mellom ulike slag av ideer. Dette er en gjenspeiling i partiet av motsigelser mellom klassene og mellom det nye og det gamle i samfunnet. Hvis det ikke finnes – motsigelser i partiet og ikke noen ideologiske kamper for å løse dem, ville partiets liv ta slutt.»

OM LITTERATUREN

Litteraturen til dette møtet tar sikte på to ting. Det ene er å gi en innføring i begrepet materialisme spesielt med sikte på å forklare forskjellen mellom materialisme og idealisme, og de ulike typer materialisme. Vi anser at det utdraget vi har valgt av Josef Stalins «Anarkisme eller sosialisme», gir en grei innføring i disse problemene. «Om praksis» av Mao Tsetung er likevel den viktigste litteraturen til møtet. Mao Tsetung gir her en grundig innføring i hele den kommunistiske erkjennelsesteorien. «Hvor kommer de riktige tanker fra?» av Mao Tsetung er en grei oppsummering av hovedpunktene i «Om praksis». Det andre utdraget av Stalin vi har tatt med fra «Den dialektiske og historiske materialismen», er ment som et supplement til «Anarkismen.»

SPØRSMÅL:

1. Ta utgangspunkt i Stalins eksempel i anarkismen, hvor han viser til forandringene i tenkningen til en skomaker i Tiflis. Hvilken innvirkning kan småborgerskapets proletarisering ha på den norske arbeiderklassens bevissthet i forskjellige kampspørsmål?
Vurder også hvilke motsigelser som kan oppstå i partiet på bakgrunn av slike klasseoverganger?
2. Vurder gjennomføringa av en politisk oppgave som dere har deltatt i sjøl, eller kjenner godt til. I hvilken grad har arbeidet vært preget av idealistiske eller mekaniske feil? I hvilken grad har arbeidet her brakt innholdet av praksisen og kunnskapene opp på et høyere nivå?

LITTERATUR:

Må leses til møtet:

Mao Tsetung: «Om praksis.»

«Hvor kommer de riktige tanker fra?

Josef Stalin: «Anarkisme eller sosialisme», de 7 første sidene av kapitlet «Den materialistiske teorien».

Anbefales:

Josef Stalin: «Om den dialektiske og historiske materialismen».
(Pkt. 2. Den marxistiske filosofiske materialisme).

Møte 3: DIALEKTIKKEN

HOVEDINNHold

Dialektikken, eller læren om motsetningenes enhet, er en av hjørnesteinene i kommunistisk tenkning. På dette møtet skal vi for det første prøve å få et grep om hovedprinsippene i dialektikken. For det andre skal vi komme inn på hvordan vi bruker den i praksis. Dette siste er ganske visst det viktigste, for det hjelper ikke om vi har en aldri så fin teori dersom vi aldri gjør bruk av den. Men for at vi skal komme så langt som til å bruke den, må vi først lære den å kjenne.

Alle de kommunistiske klassikerne har skrevet om dialektikken, og det fins en mengde å lære av dem alle. Men likevel kan vi trygt slå fast at den mest systematiske og oversiktlige framstillinga, den finner vi hos Mao Tsetung. Først og fremst i «Om motsigelsen», som har gjort den marxistiske filosofien tilgjengelig for millioner, men også i «Om praksis», «Den korrekte behandling av motsigelser i folket», «Hvor kommer de riktige tankene fra?» og «Yenan-talene om litteratur og kunst». Disse belyser ulike sider av filosofien og er viktige for å få et mer fullstendig grep om den, sjøl om ingen av dem kan erstatte «Om motsigelsen».

En viktig feil til alle tider har vært den blinde bokstavdyrkelsen, den som ønsker å oppfatte verden som en samling med formler som man kan lese seg til fra bøker. En slik holdning er fjernt fra den materialistiske dialektikken som tvert om hevder at «praksis står over (teoretisk) kunnskap» (Lenin). Derfor har vi til dette møtet lagt Maos artikkel «Bekjemp bokdyrkelsen».

DIALEKTIKKEN

Det er viktig å merke seg Maos ord om at «loven om motsetningene i tingene, det vil si loven om motsetningenes enhet, er den materialistiske dialektikkens grunnlov». Det er denne loven vi framfor alt må holde fast på ettersom vi beveger oss inn i studiet av dialektikken og deretter, når vi anvender den på verden. La oss for ordens skyld anføre at ordet «motsetning» brukes om den ene sida i en «motsigelse», for å

rydde bort noe av den unøyaktigheten som dagligtalen forsyner språket vårt med.

Dialektikken oppsto ikke med marxismen. Allerede de greske filosofene hadde oppdaget viktige dialektiske lover, slik som f. eks. Heraklit som sa at »striden er alle tings sjel», eller i vår språkbruk – 'det er motsigelser i alle ting'. Det avgjørende nye som skjedde med marxismen var at Marx og Engels skapte en dialektikk på materialistisk grunn. Deres utgangspunkt var ikke åndens dialektikk, men materiens. Det var ikke tilfeldig at oppdagelsen av den materialistiske dialektikken kom vel et halvt århundre etter at den moderne arbeiderklassen hadde trådt fram på arenaen som en ganske annen produktivkraft og politisk kraft enn tidligere tiders undertrykte. Tvert om var dette en forutsetning for at en filosof som Marx eller Engels skulle kunne utlede de dialektiske lovene for materiens bevegelse. Det er derfor ingen frase når vi sier at den dialektiske materialismen er *arbeiderklassens* filosofi.

Under studiet av »Om motsigelsen» er det viktig å lære seg å skille mellom de to oppfatningene når det gjelder lovene for utviklinga av verden, dialiktikken og metafysikken. Dette er et skille som til alle tider vil kløyve den menneskelige tenkninga i to retninger.

I kapitlet om motsigelsens allmenngyldighet sier Mao at »ethvert skille er i seg sjøl en motsigelse», og han trekker dette direkte inn til å forklare at sjøl under sosialismen finnes det motsigelser. Dette temaet har Mao utviklet seinere i »Korrekt behandling av motsigelser i folket» og andre steder, (se f. eks. i litteraturen til møte 4).

Det Mao krever av oss i avsnittet om motsigelsens særegenhet er at vi må analysere hver enkelt motsigelse konkret og ikke overflatisk. Vi må skjønne at en motsigelse eksisterer gjennom en hel utviklingsprosess, men også at den befinner seg på ulikt nivå gjennom prosessen. Det betyr at hvert nivå kan kreve særegne metoder. Her gir Mao mange eksempler og utvikler så mange viktige poenger at vi tror det er riktig i første rekke å prøve å få et sjølstendig grep om dem før vi gir oss ut på å lage egne eksempler.

Avsnittet om hovedmotsigelsen og hovedsida i motsigelsen egner seg bedre til å lage egne eksempler til diskusjon.

Erfaringsmessig er det lett å vikle seg inn i oppkonstruerte diskusjoner når det dreier seg om identiteten i motsigelsen, enda den virkelige verden er full av gode eksempler. Alle kjenner f. eks. til at forfølgelsen av jødene under 2. verdenskrig i dag brukes som et argument for det sionistiske Israels undertrykking av palestinerne. Her har vi et tilfelle av identitet hvor ei side har utvikla seg til sin motsetning. For dem som kan

historie kan en vise en slik omvandling når det gjaldt partiet Venstre etter innføringa av parlamentarismen. Et hovedpunkt for Mao er at det bare er ting som er forbundet med hverandre som kan gjennomgå en slik forvandling. En stein kan ikke bli til en kylling, påvirkning fra utlandet vil ikke kunne inspirere en sosialistisk revolusjon dersom det ikke finnes en klassebasis for den i det egne landet. Sovjetrevisjonistene har angrepet Mao for »idealisme fordi han hevder at ikke-antagonistiske motsigelser kan bli antagonistiske. Kan du tenke deg noen årsak til at de er så kraftige motstandere av dette punktet?

SPØRSMÅL:

1. Bruk det dere har lært om dialektikk til å diskutere motsigelsen mellom kommunismen og opportunismen. Denne motsigelsen opptrer under alle himmelstrøk og har eksistert så lenge kommunismen har eksistert. Diskuter det objektive grunnlaget for denne motsigelsen og hva det er som gjør at den opptrer på nytt og på nytt. Hvorfor kan Lenin si at kampen mot imperialismen er utenkelig uten en prinsippfast kamp mot opportunismen?

2.

Den viktigste formen for opportunisme vi møter i vårt arbeid nå er den SV står for. Hvordan vil dere beskrive det særegne ved denne motsigelsen?

Vi kan også betrakte forholdet mellom oss og SV som en rekke motsigelser, hvor noen er viktigere enn andre. Drøft synspunkter på hva som for tida er hovedmotsigelsen.

Fenomenet SV kan også betraktes som en serie motsigelser. Hva anser dere som hovedmetoden for å øke vår kunnskap om disse motsigelsene?

LITTERATUR:

Må leses:

Mao Tsetung: Om motsigelsen.

Bør leses, anbefales:

Mao Tsetung: Bekjemp bokdyrkelsen.

Møte 4: STATEN

LITTERATUR OM STATEN:

Den marxistiske litteraturen om staten er stor og omfattende. Engels analyserer grundig statens opprinnelse og utvikling i boka »Familiens, privateiendommens og Statens opprinnelse». Marx viet stor oppmerksomhet til analysen av »arbeiderstaten» Pariserkommunen. Lenins bok »Staten og revolusjonen» avsluttet i august 1917, er en oppsummering av Marx og Engels syn og et oppgjør med Karl Kautskys forvrengninger av Marx og Engels. At Lenin skrev denne boka rett før den sosialistiske revolusjonen i Russland var ingen tilfeldighet. Den borgerlige revolusjonen var gjennomført, for eller seinere måtte proletariatet stille på dagsorden å overta makta. Hva skulle så gjøres med staten? Hvordan skulle maktovertakelsen bli? Lenin viste at uten at partiet og klassen hadde et riktig syn på disse spørsmålene, så ville revolusjonen mislykkes.

Etter Lenin har både Stalin og Mao Tsetung levert viktige bidrag til analysen av statens funksjon under sosialismen. Særlig har Mao Tsetung ytt verdifulle bidrag ved å påvise klasse-motsetningene i det sosialistiske samfunnet og gi anvisninger på hvordan de skal løses.

Revolusjonen i Sovjet ble forrådt av revisjonistene rundt Krustsjov. Revolusjonen i Kina og Albania ble konsolidert gjennom Kulturrevolusjonen og Revolusjoneringskampanja. At massene var væpnet med et korrekt syn på staten under sosialismen var viktig for konsolideringa under revolusjonen i Kina og Albania. At de ikke var det i den grad i Sovjet ga revisjonistene et lettere spill. Etter at revisjonistene gjennomførte sitt kupp, fikk de det travelt med å spre et borgerlig syn på staten. »Om Krustsjovs falske kommunisme og de historiske erfaringene verden kan trekke av den» er det kinesiske kommunistpartiets oppgjør med Krustsjov-revisjonismen i dette spørsmålet.

I Norge har vi i forbindelse med stiftelsen av AKP(m-l), valgkampen, EEC-kampen osv. analysert den norske staten og hvorledes den fungerer. Deler av denne analysen er å finne i partiboka og artikler i Røde Fane. Vår situasjon er ikke lik den Lenin sto overfor i august 1919. Likevel er en forståelse av statens rolle vesentlig for oss.

Det er viktig å forstå statens rolle. Internasjonalt har det skjedd

ting som i lengre tid forvirret hodene på norske progressive. Allende vant valgene i Chile, og eksemplet Chile ble brukt til å fyre opp under de velkjente borgerlige ideene om en stat skilt fra klassene og klassekampen og opportunistens drøm om å gjennomføre revolusjonen med stemmeseddelen.

Mange tidligere sovjet-venner har hatt eller har store vansker med å forstå klasseinnholdet i dagens Sovjet. Forvirret snakker de om at det er synd at de to store sosialistiske landene Sovjet og Kina ikke kan stå sammen, men må krangle om bagateller. I en situasjon i verden hvor Sovjetlederne blir mer og mer maktgriske og har flere millioner russiske soldater oppmarsjert ved Kinas grenser væpnet med atomvåpen, er dette en livsfarlig linje.

Ellers trenger vi bare å trekke fram Skånlandutvalgets innstilling som konkluderte med at Staten skal bli part(overordnet) i tariffoppgjør, og alt snakket om krisesamarbeidet for å klare unna oljeboikotten, for å forstå at vi ikke vil ha mulighet til å lede den norske klassekampen uten en klar forståelse av statens rolle.

OPPORTUNISME OG MARXISME

»De som bare erkjenner klassekampen er ennå ikke marxister. Marxist er bare den som utvider erkjennelsen av klassekampen til å omfatte erkjennelsen av proletariatets diktatur.»

Dette er det viktig å ha klart, sier Lenin, nå når opportunistene av alle avskynginger forsøker å finne hverandre i et parti. Gjennom en konsekvent kritikk av opportunistenes syn på staten, proletariatetsdiktatur og på den væpna revolusjonen, vil vi oppmuntre alle revolusjonære også i de opportunistiske partiene til å gjennomføre en konsekvent revolusjonær politikk.

HVA SKAL VI LEGGE VEKT PÅ

Som en forstår, skulle det ikke mangle motivering for å gi seg i kast med studiet av staten og proletariatets diktatur. Vi vil gjennom litteraturen til dette møtet konsentrere oss om følgende:

- Marx' analyse av Pariserkommunen når det gjelder parlamentarismen.
- De kinesiske kommunistenes kritikk av sovjetrevisjonistene.

Her legger vi ikke vekt på de historiske analysene til Engels.

Heller ikke på AKP(m-l)s klasseanalyse, eller analyse av statens rolle i den aktuelle situasjonen. Stoffet er derfor ment å gi en innføring i den generelle marxist-leninistiske analysen av staten under kapitalismen og sosialismen. Det er klart at dette bare gir oss et fundament å stå på som må utvikles med konkrete analyser av situasjonen i de sosialistiske og revisjonistiske landa og i Norge.

For ikke å få for omfattende lesning, har vi også her delt litteraturen i det som absolutt bør leses og anbefalt lesning. For

de som ønsker å sette seg grundigere inn i spørsmålet anbefaler vi å lese hele Lenins glimrende bok »Staten og revolusjonen».

»Om Krustsjovs falske kommunisme . . . » har vi utdrag av som obligatorisk lesning. Vi vil også sterkt anbefale de resterende delene av dette heftet. Det er enkelt og morsomt å lese og gir mange gode eksempler på hvordan den nye borgerklassen i Sovjet undertrykker og svindler Sovjetfolket.

SPØRSMÅL:

1. Av en del reformister blir det hevdet at statsdrift under kapitalismen fører mot sosialismen. Andre har hevdet at enhver statsdrift er bedre enn privatkapitalistisk drift. I diskusjonen om nasjonalisering av banken sa f. eks. Finn Gustavsen at »Enhver statsbank er et gode». Hvordan vurderer dere statsdrift under kapitalismen?
2. Diskuter årsaker til at en i Kina klarte å konsolidere proletariatets diktatur, men borgerskapet tok statsmakta i Sovjet.

LITTERATUR:

Må leses til møtet:

Lenin: »Staten og revolusjonen», 1. kapittel: Klassesamfunnet og staten, og avsnitt 3. Opphevelsen av parlamentarismen i 3. kapittel. (Ny dag, Elan 15)

KKPs polemikk mot SUKPs sentralkomite, niende kommentar, »Om Krustsjovs falske kommunisme og de historiske erfaringene vi kan trekke av den».

Her leses s. 4 – 10, s. 22 – 28 og s. 37 – 47. (Oktober)

Anbefales:

KKPs polemikk, niende kommentar, resten av heftet.
Resten av Lenins Staten og Revolusjonen.

Møte 5: IMPERIALISMEN

LENINS ANALYSE

Marx analyserte i kapitalen hvorledes kapitalismen fungerte. Sjøl om både Marx og Engels påviste tendensene til utviklinga av monopolene, holdt de som de virkelige materialistene de var, seg vekk fra å spekulere om hvilke former kapitalismen vil gjennomløpe.

Lenin var den første som gjennomførte en omfattende kommunistisk analyse av kapitalismens høyeste stadium, imperialismen. Lenins bok «Imperialismen» var på mange måter et resultat av den første verdenskrigen og de gamle sosialdemokratiske partienes svik. Lenin stilte seg oppgaven å gi proletariatet muligheten til å forstå krigens og kapitalismens sanne karakter. Som han sjøl sier i forordet til den franske og tyske utgaven: «... bokas hovedoppgave var og er: ved hjelp av et sammenfattende materiale fra en ubestridt borgerlig statistikk og innrømmelser fra borgerlige lærde i alle land å gi et *helhetsbilde* av den kapitalistiske verdensøkonomi i dens internasjonale vekselvirkninger ved begynnelsen av det 20. århundre, like før den første imperialistiske krig».

I denne boka redegjør Lenin for de viktigste trekkene ved imperialismen, – at imperialismen er kapitalisme i sitt høyeste stadium, at monopoler dominerer økonomien i de utviklede kapitalistiske land, at de som har makta over kapitalen har makta over økonomien, at kapitaleksport særpreger imperialismen, at i kapitaleksportens kjølvann følger undertrykking av verdens folk, bestikkelse av visse lag arbeidere i de kapitalistiske land og et stadig ønske hos de imperialistiske landa om å dele verden på nytt, noe som uvilkårlig vil føre til nye imperialistiske røverkriger.

SOVJET ER IMPERIALISTISK.

For norske kommunister og progressive er det åpenbart av største viktighet nettopp å skaffe seg dette *«helhetsbilde»* av den kapitalistiske verdensøkonomi i dens internasjonale vekselvirkninger . . . » En innføring i Lenins analyse gir oss mulighet til å forstå den kompliserte verdenssituasjonen og hvorledes den virker inn på den norske klassekampen.

Vi har i den seinere tida eksempler på at folk som regner seg som progressive har støttet reaksjonære angrepskriger på grunn av

at de ikke forstår imperialismen og dens natur. Her kan nevnes at medlemmer og sympatisører av NKP f.eks. støttet og støtter Sovjets invasjon i Tsjekkoslovakia og Indias angrepskrig mot Pakistan fordi de ikke forstår Sovjets imperialistiske karakter.

Mange progressive blei i sin tid med på det reaksjonære hylekoret mot Folkets Kina fordi de ikke forsto Indias rolle i det sosialimperialistiske spillet. Eller hvor langt kommer vi med å forstå utviklingen i Midt-Østen uten å sette oss inn i de imperialistiske interessene der?

EEC I NORGE OG IMPERIALISMEN

Den norske klassekampen har også vært preget av de imperialistiske kreftenes politikk. Det var forståelsen for at EEC var et imperialistisk angrep på den norske nasjonalstaten, som ga den norske enhetsfronten tyngde og slagkraft. I fronten mot EEC fikk synet på imperialismen og nasjonen viktige konsekvenser. Høyretendensene nektet å se EECs imperialistiske karakter, gikk mot parolen «Nei til salg av Norge», behandlet de sosialdemokratiske forræderne som mennesker som hadde vurdert situasjonen litt annerledes, og hadde aldri noe langsiktig perspektiv på kampen. Etter avstemninga skulle alle onde sår leges.

Venstre-opportunistene forsto at EEC var imperialistisk og at store deler av norsk monopolkapital også var imperialistisk. Da de ikke forsto det nasjonale spørsmålet, helte de over til å betrakte kampen som en rivalisering mellom imperialistiske grupperinger, noe som den norske arbeiderklassen ikke trengte engasjere seg særlig sterkt i.

OM LITTERATUREN

Litteraturen til dette motet er først og fremst hentet fra Lenins bok «Imperialismen». Vi har her valgt ut kapittel 7, «Imperialismen som et særskilt stadium i kapitalismen», og «Imperialismens plass i historien». Begge disse er typisk oppsummerende kapitler. Dette er nødvendig for å få stoffmengden liten, men en svakhet fordi mye av det materialet Lenin går gjennom er verdifull for forståelsen av hvorledes det kapitalistiske samfunn fungerer. For øvrig trekker vi inn de deler av «KKPs forslag til generallinje for den internasjonale kommunistiske bevegelsen» som behandler de grunnleggende motsigelsene i dagens verden og problemet krig-fred.

Til analysen av det nasjonale spørsmålet nøyer vi oss med første punkt i Lenins artikkel «Om nasjonenes selvbestemmelsesrett». Det er her Lenin gir sin definisjon av nasjonal selvbestemmelse.

SPØRSMÅL:

1. Drøft hvilke imperialistiske hovedgrupper det finnes i verden i dag. Hva sloss de om seg imellom? Hvilke muligheter for krig foreligger – enten som følge av denne kampen mellom imperialistene eller av andre årsaker?
2. Hvorledes har de imperialistiske maktene arbeidet for å underlegge seg norske naturressurser og utbyttet norske arbeidere etter EEC-framstøtet?
Foreligger det konkrete trusler mot Norges nasjonale sjøråderett i nærmeste framtid?
Hvilken betydning vil økt norsk imperialisme ha for den norske arbeiderklassen?

(NB: Disse spørsmålene er så omfattende at dere må gjøre et utvalg som dere kan konsentrere dere om.)

LITTERATUR:

Lenin: »Imperialismen», kapittel 7 (Imperialismen som et særskilt stadium i kapitalismen) og kapittel 10 (Imperialismens plass i historien). (Elan 18.)

»Et forslag til den internasjonale kommunistiske bevegelsens generallinje» (Brev fra sentralkomiteen i KKP). Her skal følgende punkter leses: 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13 og 14. (Oktober)

Lenin: »Om nasjonenes selvbestemmelsesrett» (del 1, Hva er nasjonenes selvbestemmelsesrett?) (Elan 30, Nasjonal politikk)

Møte 6: ENEHETSFRONTEN

Hensikten med dette møtet er å studere noen av de prinsippene som ligger til grunn for den kommunistiske enhetsfrontpolitikken. Vi gjør bruk av denne politikken daglig, men det er vel sjeldnere at vi stanser opp og tenker gjennom de prinsippene vi jobber etter. Det har vi tenkt å gjøre her, og vi har derfor tatt med utdrag av verkene til de to kommunistene som kanskje har skrevet mest om dette spørsmålet, nemlig DIMITROV og MAO Tsetung.

Det er viktig å merke seg at Mao understreker enhetsfronten som et strategisk prinsipp. Han sier, når han gjennomgår forutsetningene for en seier i den sosialistiske revolusjonen, at det trengs et kommunistisk parti, en folkehær og en «enhetsfront av alle revolusjonære klasser og grupper». Dermed oppstår spørsmålet om hvordan en slik revolusjonær enhetsfront skapes. Og på det spørsmålet er det minst like mange gale svar som det finnes mekanister i denne verden. Alt fra metoder som går ut på å proklamere Den Revolusjonære Enhetsfront her og nå og vente at den skal sprette opp av marka som en ånd ut av ei flaske, til den typen som vil kreve at enhver front på det mest bagatellmessige spørsmål skal erklære seg som «revolusjonær» eller «antikapitalistisk» eller liknende. Dimitrov gjør narr av folk som prøver å lage den slags skjema. Det som er viktig å skjønne er at enhetsfronten har et utall av former og at det trengs en hel historisk prosess for å nå fram til det punktet der en kan snakke om en «enhetsfront av alle revolusjonære klasser og grupper» i dette begrepets fulle betydning. Det trengs erfaring med enhetlige kamper på ulike nivåer før de ulike gruppene som hører hjemme i en slik front virkelig vil kunne forene alle sine krefter om å gjennomføre den sosialistiske revolusjonen under proletariatets ledelse. Veien fram vil være full av buktninger og kroker, de som tror på en rett landevei lever i drømmenes verden. Men vi må heller ikke tape målet av syne og forville oss inn i den prinsipløse enhetens irrganger. Dette er et spørsmål om å avgrense seg mot typer feilaktige synspunkter på enhetsfronten.

De to tekstene som er anvist til dette møtet er etter vår mening så lette å gripe at en ytterligere veiledning er overflødig. Det er når prinsippene skal omsettes i praksis at vi møter de største

problemene, og derfor bør diskusjonen av spørsmålene brukes til å belyse egne erfaringer i størst mulig grad.

SPØRSMÅL:

1. Vi møter stadig argumenter mot enhetsfronten. Dimitrov nevner en del som var aktuelle i trettiåra. Noen av dem, eller kanskje de fleste, kjenner dere vil igjen fra i dag. Prøv å trekk fram de argumentene dere sjøl har møtt mot enhetsfrontpolitikken og forsøk sjøl å gi svar på disse argumentene.
2. Som kjent vil det alltid eksistere en kamp mellom forskjellige retninger innafor enhetsfronten. Hva er det objektive grunnlaget for en slik kamp, og hvordan mener dere at kommunister bør behandle forholdet mellom kamp og enhet i fronten?

Mao snakker også om initiativ og uavhengighet som et prinsipp for alle grupper innafor fronten. Diskuter hvordan kommunistene kan spille en ledende rolle uten å krenke de prinsippene vi sjøl hevder som grunnlag for fronten.

LITTERATUR:

Mao Tsetung: »Aktuelle problemer i den anti-japanske enhetsfronten»

Georgij Dimitrov: Utdrag fra »Enhetsfrontens og folkefrontens problemer»,

Forlaget Oktober, Oslo 1970, s. 56 – 92.

(Arbeiderklassens enhetsfront mot fascismen)

MARX-ENGELS SKOLEN

1

HAR VI TID TIL ØKONOMISK ARBEID?

Den politiske kampen er hovedoppgaven i dag. Hvordan kan vi da avse tid til økonomisk arbeid?

FORMENN, KASSERERE, MEDLEMMER

av AKP(m-l), Rød Ungdom og øvrige revolusjonære og progressive organisasjoner og fronter, dette heftet bør studeres!

Heftet viser hvordan den vitenskapelige sosialismens klassikere vurderer betydningen av økonomisk arbeid. Det tar for seg erfaringene til den nye kommunistiske bevegelsen i Norge. Det gir praktiske råd om organisasjonsøkonomi.

Heftet inneholder Mao Tsetungs tale «Legg vekt på økonomisk arbeid». Heftet inngår i Marx-Engels-skolens studiemateriell.

OKTOBER-BOKHANDLENE

BERGEN:

Nygårdsgate 45.
16-18, torsd. 16-19, lørd. 11-14.

HALDEN:

Garvegata 17,
13-17, fred. 13-18, lørd. 10-14.

LILLEHAMMER:

Gamlevegen 110,
15-19, lørd. 10-15.

MO I RANA:

Lars Meyers gt. 31.
12-16, tirsd. og fred. 12-18, lørd. 10-13.

MOSS:

Gudesgt. 8.
16-18, lørd. 10-14.

NESNA:

Oktoberhjørnet, elevheimen.
15-19.

PORSGRUNN:

Storgata 129.
Lørd. 10-14.

STAVANGER:

N. Klevegata 16.
14-18, lørd. 11-14.

TRONDHEIM:

Kongensgate 20.
10-17, lørd. 10-15.

TROMSØ:

Strandgata 24.
13-17, lørd. 10-14.

TØNSBERG:

Prestegata 8.
Onsd. 18-20, lørd. 11-13.

ALESUND:

Rådstugata 2.
torsd. og fred. 15-18, lørd. 10-15.

I OSLO

selges Oktobers materiell i kommisjon hos I. Tronsmo, Kristian Augustsgate 19, 10-17, torsd. 10-19, lørd. 9-15.

Oktober har over 150 kommisjonærer i by og bygd landet rundt — kontakt dem!

NB!

NY POSTADRESSE!

Forlaget Oktober A.S.

Adresse: Postboks 2066, Grunerløkka, Oslo 5.

Postgiro: 20 96 78.

Kontor: Toftesgate 68, Grunerløkka, tlf. 37 14 51.

STUDER MARXISMEN – LENINISMEN MAO TSETUNGS TENKNING!

I den nye kommunistiske bevegelsens historie har vi hatt en rekke studiesirkler i kommunistisk politikk og ideologi. Dette har stort sett dreid seg om forholdsvis enkle innføringssirkler. Dette studieopplegget skal først og fremst dekke behovet for skolering hos dem som allefede har fått en viss innføring i de kommunistiske grunnprinsippene.

Til forskjell fra den nåværende grunnsirkelen er litteraturen her i all hovedsak hentet fra de kommunistiske klassikerne. Opplegget er først og fremst laget for studiesirkler, men det går også an å gå gjennom opplegget på egen hånd. Opplegget tar opp disse emnene:

- Klassestandpunktet
- Materialismen
- Dialektikken
- Staten
- Imperialismen
- Enhetsfronten